

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V TELČI

TISKOVÁ ZPRÁVA

Kostel sv. Františka Serafínského v Golčově Jeníkově byl po letech opraven za přispění památkářů

Telč, 30. prosince 2016

Po sedmi letech byla zakončena celková obnova vnějšího pláště děkanského kostela sv. Františka Serafínského v Golčově Jeníkově a přilehlého dvora tzv. Kaštanky. Rehabilitace této památky, která je jednou z nevýznamnějších ve městě, patří k příkladným obnovám uplynulých let v Kraji Vysočina.

Empírový kostel sv. Františka Serafínského z let 1827–1829 nechal zbudovat hrabě Otto z Herbersteinu v blízkosti loretánské kaple. Na jeho místě se původně nacházela raně barokní kaple, kterou společně s jeníkovskou loretou postavil generál Goltz v letech 1650–1653. Místní slavné soše zvané Madona a Santa Casa je dokonce připisováno zázračné zachránění hraběcího syna. Nad bránou na ohradní zdi kostela je umístěno sousoší s tématem Svaté chýše. Jednou z unikátních zajímavostí, kterou jeníkovský kostel disponuje, jsou kosterní pozůstatky velryby grónské, jež si generál Goltz přivezl jako válečnou kořist z přístavu Stralsund v Severním moři (jedná se o nejstarší dochované pozůstatky velkého kytovce na našem území).

Kostel byl na konci 20. století ve špatném stavebně-technickém stavu. Potřeboval celkovou údržbu střechy a fasád. Za působení stávajícího děkana farnosti Františka Skřivánka se podařilo získat dotace od Ministerstva kultury, realizovat většinu nezbytných oprav a navrátit tak kostelu jeho původní reprezentativní vzhled.

„Národní památkový ústav několikrát doporučil Ministerstvu kultury pokračovat v poskytování příspěvku z programu záchrany architektonického dědictví na obnovu kostela sv. Františka Serafínského v Golčově Jeníkově. Památkáři také po celou dobu obnovy prováděli odborný dohled“, konstatuje vedoucí odboru péče o památkový fond územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči Jana Musilová. Práce zahrnovaly opravu střechy s pálenými taškami, opravu omítek tzv. Kaštanky (tedy vnitřních stěn dvorku a ohradních zdí průčelí), opravu brány a zrestaurování pískovcové sochy Madony a Santa Casa na bráně.

V roce 2008, při otevření krypty v Loretě, byly archeologicky potvrzeny ostatky pohřbeného generála Martina Maxmiliána Goltze a jeho choti Marie Magdalény včetně jejich zachovaného pohřebního oděvu.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V TELČI

Celková obnova pláště kostela vyvrcholila v roce 2015. Při opravě západního průčelí kostela byly především zachráněny a na místě restaurovány i značně poškozené kamenné sochy Sv. Františka Xaverského a sv. Aloise. Kostel sv. Františka Serafinského tak opět vytváří reprezentativní podobu architektonicky slohově rozmanitého poutního areálu v Golčově Jeníkově.

Loretami (Santa Casa – Svatá chýše) jsou nazývané hranolovité stavby stavěné jako kopie svatého domku Panny Marie, jenž se nachází v italském městě Loreta. Do Lorety byl podle pověsti dům Panny Marie přenesen přímo ze Svaté země.

O čem praví Jeníkovská legenda

Roku 1673 držela Jeníkov Barbora Eusebie, hraběnka ze Žďáru. Jejím druhým manželem byl Karel Leopold, hrabě Caretto Millesimo. Millesimové vlastnili rovněž nedaleké haberské panství. Roku 1676 přikoupili ještě Vilémov, kde si začali budovat zámek. Stavební práce vyvolaly mnoho zmatku a chaosu, při němž se ztratil malý Václav Ferdinand, syn hraběte Millesima. V zoufalství se manželé obrátili o pomoc k Panně Marii. Vypravili se rovněž na nejbližší mariánské poutní místo, tedy do jeníkovské lorety, aby se zde modlili za záchranu dítěte. Po několika dnech lesní dělníci malého hraběte skutečně našli. Dítě bylo v pořádku. Šťastným rodičům vyprávělo, že ho zachránila krásná paní. Dala mu prý najíst a vyvedla ho z lesa. Z vděčnosti nechali Millesimové opravit haberský kostel poničený úderem blesku a štědře obdarovali jeníkovskou loretu.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, vydává sborník Památky Vysočiny, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy.

Od 1. ledna 2015 působí při ÚOP v Telči Metodické centrum pro vzdělávání, které se zaměřuje na tvorbu edukačních programů a vzdělávání v památkové péči. Další informace najdete na www.npu.cz/uop-telc.

Kontakt:

Mgr. David Pavlata, garant území ORP Havlíčkův Brod, Chotěboř, Světlá nad Sázavou., 778 498 604, pavlata.david@npu.cz
Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, 724 663 511, e-mail: ampapova@telc.npu.cz